

og Menigheder naturligvis ville føle sig bundne til den nye „Opdagelse“ om Daabsordet, ved hvilken Opdagelse Grundtvigianismen langt skal have overfløiet Lutherdommen, vil reise sig paa den gamle lutheriske Folkekirkes Ruiner. Man bliver, hvad vistnok gjælder om Flere af dem, der arbeide for Frimenighedsforslaget, kun staaende ved Overfladen, naar man ikke seer den hele Bevægelse i dette Lys eller i Lyset af hele den Grundtvigianiske Kirke- og Friheds-theori. Man kan uden i nogen Maade at ville tillægge sig prophetisk Gave med al Sikkerhed forudsi, at dersom man virkelig tilstæder Frimenigheder indenfor Folkekirken, ville de, der nu erklære, at de ville underkaste sig Folkekirkes Ordninger, med det Allersørste og paa det Kraftigste kræve andre og nye „Ordninger“, paaberaabende sig en almindelig Træng til at løses fra trykkende Baand, og det Altsammen i Folkekirkes egen, velforstaaede Interesse.

At det religiøse Individualitetsprincip i vore Dage har faaet en langt større Betydning end tilforn, og at det ogsaa indenfor Folkekirken har faaet en større, relativt Berettigelse, kan vistnok ikke misgjøendes. Et Blik paa Folkekirkes Tilstande, navnlig paa de frie religiøse Associationer, paa den indre Mission, der ved individuelle Bestræbelser og Midler søger at opnaae til Guds Riges Fremme, hvad ikke kan opnaaes ved de kirkelige Institutioner, vil ogsaa vise, at om end Kirkebestyrelsen ikke har kunnet opgive sin Tilsynsret og ikke har kunnet godkende Alt eller imødekomme alle Forordninger, der dog indenfor Folkekirken tilstædes et meget stort Raaderrum for den individuelle Frihedsbevægelse. Men Grændsen for den individuelle Friheds Berettigelse overskrides, naar den individuelle Frihed vil gjøre sig gjældende paa Samsfundets Beføstning, og istedetfor at underordne sig den kirkelige Samsfundetsorden, vil opløse denne. Ved den Grundtvigianiske Bevægelse og fremfor Alt ved den Indgang, den mere og mere har vundet i Rigsdagen, ere vi, naar Sagen tages fra Grunden, nu komne til et Enten—Eller. Enten Folkekirken eller en blot Individualitetskirke, der, jo mere den kommer til Udvikling, vil opløse sig i en Mangfoldighed af independistiske Menigheder. Det er af Bigtighed, at man bliver sig dette Enten—Eller bevidst. Vil man en Folkekirke, da søge man at bevare Sogneforbindelsen, der er en Grundbetingelse for Folkekirkes Bestaaen, fordi den er en Grundbetingelse for, at den religiøse Tradition ikke blot i Lære og Cultus, men ogsaa i Sæder og Vedtægter opholdes og forplantes i Folket; da søge man saavidt muligt at træffe saadanne Foranstaltninger, der kunne bidrage til at betage Menighedens Medlemmer Lysten til at benytte Loven om Sognebaandets Løsning, at denne Lovs Benyttelse indskrænkes til det mindst Mulige; da søge man at holde Frimenighederne udenfor Folkekirken, hvor det staaer enhver frit, som føler Kald og Gyne dertil, at organisere et Nyt, og hvor et kraftigt Frikirkewezen muligens ved Modsetningen kan blive til Gavn for Folkekirkes Udvikling, som Dissenterne i England eller Frikirken i Skotland, hvilken sidste netop dannede sig, fordi dens Medlemmer vare utilfredse, ikke med den bestaaende Kirkes Lære og Gudsbyrkelse, men med Ordninger, henhørende til Forsætningen (Patronatsretten). Vil man derimod det Modsatte af en Folkekirke, da søge man paa alle Maader at fremme Sognebaandsløsningen; da drage man af denne Lov alle de saakaldte Conseqventser og forsyne den med en Række af saakaldte „Tillæg“; da indføre man Frimenigheder, der udelukkende ere dannede ved det reent individuelle Frivillighedsprincip, og saa at sige begynde deres Tilværelse forfra og gjentage deres Stiftelse, hvergang de faae en ny Præst; da henvide man Præsterne udelukkende til den frie Concurrance i Lighed med „præctiserende Læger“; og da vedkjende man sig aabent, at hvad man tilstræber, er Folkekirkes Affkaffelse og Individualitetskirkes fuldstændige Indførelse. Men at oprette Frimenigheder i Folkekirken med den Forsikring, at dette er i Folkekirkes egen Interesse, og for at bevare Folkekirken mod overhængende Farer for Udtrædelse o. s. v., dette er kun at blænde ved Skinnets af Folkekirken, medens man i Virkeligheden, selv om man ikke er sig sine Conseqventser bevidst, arbeider paa dens Opøsning. Forøvrigt kan bemærkes, at de Frimenigheder, man vil indføre efter det sidste i Lændsthinget forhandlede Forslag, ogsaa ville faae mere af Skinnets end af Virkeligheden. Thi virkelige Frimenigheder, der have Mod til at bekjende sig til sig selv, bør